

Kopie
Afgeleverd aan: mr. DE MEYER Carl
art. 792 Ger. W.
Vrij van griffierecht - art. 280,2° W.Reg.

66000

Repertoriumnummer 2014 / M625
Datum van uitspraak 02 oktober 2014
Rolnummer 2012/AR/1772

Uitgifte

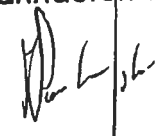
Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op € BUR	op € BUR	op € BUR

Niet aan te bleden aan de
ontvanger

Hof van beroep Gent

Arrest

eerste kamer

Aangeboden op 02 OKT. 2014
Niet te registreren Vanhaeren J.

COVER 01-00000035317-0001-0010-01-01-1

2012/AR/1772

66001

in de zaak van:

WOLTERS KLUWER BELGIUM N.V.,

met maatschappelijke zetel te 2800 MECHELEN, Motstraat 30,
ingeschreven met KBO-nummer 0405.772.873,

appellante,

hebbende als raadsman mr. DE MEYER Carl, advocaat te 1040 BRUSSEL, Nerviërslaan 9/31

tegen

ANN DE WINNE & Co B.V.B.A.,

met maatschappelijke zetel te 9000 GENT, Koning Albertlaan 163,
ingeschreven met KBO-nummer 0886.332.253,

geïntimeerde,

hebbende als raadsman mr. LEROY Philippe, advocaat te 9000 GENT, Coupure 5

wijst het hof het volgend arrest:

Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van dit hof op 27 juni 2012 heeft nv Wolters Kluwer Belgium tijdig en op regelmatige wijze hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van 5 april 2012, op tegenspraak gewezen door de rechtbank van koophandel te Gent, 6^e kamer.

De partijen werden gehoord in openbare terechtzitting en de neergelegde conclusies en stukken werden ingezien.

bijzonderste gegevens

1. Nv Wolters Kluwer Belgium (huidig appellante) is een uitgever van verschillende publicaties, waaronder het "Sociaal Zakboekje", waarvan per jaar twee uitgaven verschijnen, één in het voorjaar en één in het najaar. Dit "Sociaal Zakboekje" wordt geschreven door prof. dr. W. Van Eeckhoutte, maar uitgegeven door nv Wolters Kluwer Belgium.

PAGE 01-00000035317-0002-0010-01-01-4

66002

In de loop van 1983 sloot mevrouw Ann De Winne een overeenkomst met nv Wolters Kluwer Belgium, waarbij zij er zich als vertaalster toe verbond om in te staan voor de vertaling naar het Frans van dit "Sociaal Zakboekje", het zogenaamde "*Mémento Social*". Op 10 september 2007 werden de rechten en plichten uit voormelde overeenkomst door mevrouw Ann De Winne overgedragen aan de bvba Ann De Winne & Co (huidig geïntimeerde) en werd een addendum bij deze overeenkomst gevoegd.

Volgens bvba Ann De Winne & Co hield nv Wolters Kluwer Belgium in de loop van 2009 plotseling op haar verbintenissen na te leven. Zo zou haar factuur 2009/06/089 (bedoeld wordt 2009/06/088) d.d. 15/06/2009 niet betaald zijn, zou nv Wolters Kluwer Belgium nagelaten hebben de afrekening van de verkochte exemplaren van de *Mémento Social I/2009* over te maken (zodat bvba Ann De Winne & Co haar factuur niet kon opstellen ter vergoeding van de auteursrechten) en zou nv Wolters Kluwer Belgium bij schrijven van 10 juni 2009 zonder de minste voorafgaandelijke verwittiging of zonder opgave van welke reden dan ook eenzijdig met onmiddellijke ingang een einde hebben gesteld aan voormelde overeenkomst. Dit niettegenstaande er volgens haar in de weken voorafgaand aan deze eenzijdige opzegging nog besprekingen werden gevoerd met het oog op de vertaling van het Sociaal Zakboekje II/2009.

Aangezien de minnelijke onderhandelingen tussen partijen geen resultaat opleverden, liet bvba Ann De Winne & Co bij gerechtsdeurwaardersexploot betekend op 14 juni 2010 overgaan tot dagvaarding waarbij zij vordert:

- de veroordeling van nv Wolters Kluwer Belgium tot betaling aan haar van een bedrag van € 9.090,53, te vermeerderen met het conventioneel verhogingsbeding ten bedrage van € 909,05 en de conventionele interesten ten bedrage van 10 % sedert 15 juni 2009 tot aan de datum van algehele betaling, bij vonnis uitvoerbaar te verklaren bij voorraad en zonder borgstelling;
- de veroordeling van nv Wolters Kluwer Belgium om haar binnen de 8 dagen na het tussen te komen rechterlijk bevel de afrekening te bezorgen van de verkochte exemplaren van de *Mémento Social I/2009*, onder verbeurte van een dwangsom van € 1.000,00 per dag vertraging;
- nv Wolters Kluwer Belgium inmiddels te veroordelen tot een provisionele vergoeding van € 7.500,00 voor de auteursrechten van de *Mémento Social I/2009*;
- de veroordeling van nv Wolters Kluwer Belgium om aan haar, onder voorbehoud van vermeerdering of vermindering in de loop van het geding, een materiële en morele schadevergoeding te betalen van € 30.727,83, te vermeerderen met de moratoire interesten sedert 24 juli 2009, de gerechtelijke interesten vanaf heden op voornoemde bedragen en alle kosten van het geding, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding begroot op € 2.000,00;
- het tussen te komen vonnis reeds voorlopig uitvoerbaar te verklaren, niettegenstaande elk verhaal en zonder borgstelling noch kantonnement.

66003

Vervolgens, kort na dagvaarding, ging nv Wolters Kluwer Belgium over enerzijds tot betaling van de (gecorrigeerde) factuur 2009/06/088 en anderzijds tot het overmaken aan bvba Ann De Winne & Co van de afrekening die haar toeliet haar auteursrechten voor haar prestaties voor de *Mémento Social I/2009* te factureren. Ook de factuur 2010/06/085 d.d. 18/06/2010 met betrekking tot laatstgenoemde prestaties werd kort hierop betaald.

Ingevolge deze bijkomende betalingen stelde bvba Ann De Winne & Co haar vordering in latere besluiten bij en vorderde zij nog de veroordeling van nv Wolters Kluwer Belgium tot het betalen van:

- achterstallige interesten en verhogingsbeding voor factuur 2009/06/089 (bedoeld wordt 2009/06/088) d.d. 15/06/2009 ten belope van € 1.794,36;
- achterstallige interesten en verhogingsbeding voor factuur 2010/06/085 d.d. 18/06/2010 ten belope van € 1.223,53;
- een schadevergoeding ten belope van € 30.727,83;
- gerechtelijke interesten op de genoemde bedragen tot de datum van algehele betaling;
- de kosten van het geding, met inbegrip van een rechtsplegingsvergoeding begroot op € 2.000,00,

en dit bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande elk verhaal en zonder borgstelling.

Nv Wolters Kluwer Belgium is echter van oordeel dat de vorderingen met betrekking tot de factuur 2009/06/089 (bedoeld wordt 2009/06/088) en de afrekening van de auteursrechten van *Mémento Social I/2009* (factuur 2010/06/085 d.d. 18/06/2010) zonder voorwerp geworden zijn en dat er bovendien geen interesten of conventionele schadevergoeding verschuldigd zijn aangezien bvba Ann De Winne & Co zelf aan de oorzaak lag van de vertraging. Verder betwist zij dat er zou zijn onderhandeld over een vertaling van *Mémento Social II/2009* en is zij van oordeel dat er geen enkele schadevergoeding verschuldigd is aangezien de overeenkomst niet onregelmatig werd opgezegd en dat de gevorderde bedragen in elk geval veel te hoog zijn. Minstens vraagt zij dat deze zou herleid worden tot een redelijk bedrag, zijnde het bedrag begroot voor een opzegtermijn van 6 maanden, met name € 8.575,94. In meer ondergeschikte orde vraagt zij het tussen te komen vonnis niet uitvoerbaar bij voorraad te verklaren en tot slot bvba Ann De Winne & Co te veroordelen tot de kosten.

2. Bij het bestreden vonnis van 5 april 2012 besluit de eerste rechter tot de ontvankelijkheid en grotendeels gegrondheid van de vordering van bvba Ann De Winne & Co en veroordeelt hij nv Wolters Kluwer Belgium tot het betalen van:

- uit hoofde van de factuur 2009/06/089 (bedoeld wordt 2009/06/088) d.d. 15/06/2009:
 - * verwijlinteresten op € 9.090,53 aan 10 % vanaf de vervaldag op 15/07/2009 tot de datum van betaling op 09/07/2010;

- * een conventionele schadevergoeding ten belope van € 909,05, meer gerechtelijke interesten aan de wettelijke interestvoet vanaf de datum van dagvaarding tot de datum van algehele betaling;
- uit hoofde van de onrechtmatige beëindiging van de samenwerking met bvba Ann De Winne & Co: een schadevergoeding ten belope van € 30.727,82, meer:
 - vergoedende interesten aan de wettelijke interestvoet vanaf 10/06/2009 tot de datum van dagvaarding;
 - gerechtelijke interesten aan de wettelijke interestvoet vanaf de datum van dagvaarding tot de datum van algehele betaling;
- de kosten van het geding, begroot op € 259,67 dagvaarding en rolstelling en € 2.000,00 rechtsplegingsvergoeding.

De eerste rechter overweegt hiertoe o.m. dat:

- de betaling d.d. 09/07/2010 van de factuur 2009/06/089 (bedoeld wordt 2009/06/088) d.d. 15/06/2009 manifest laattijdig was en bvba Ann De Winne & Co aldus met betrekking tot deze factuur aanspraak kan maken op verwijlinteresten en een conventionele schadevergoeding;
- er daarentegen met betrekking tot de factuur 2010/06/085 d.d. 18/06/2010 geen sprake was van een laattijdige betaling, waardoor deze vordering tot het bekomen van verwijlinteresten en een conventionele schadevergoeding ongegrond is;
- nv Wolters Kluwer Belgium in strijd met haar verplichting om de overeenkomst met bvba Ann De Winne & Co te goeder trouw uit te voeren (art. 1134 lid 3 B.W.) abrupt en ontijdig een einde stelde aan de overeenkomst van onbepaalde duur, waardoor deze laatste niet in de gelegenheid was noch de tijd kreeg om een andere schuldenaar te vinden of minstens om een vergelijkbare toestand tot stand te brengen;
- de beëindiging op 10/06/2009 door nv Wolters Kluwer Belgium van de overeenkomst met bvba Ann De Winne & Co derhalve een contractuele wanprestatie betrof in hoofde van eerstgenoemde;
- bvba Ann De Winne & Co het bewijs levert van zowel de inkomensschade, de vervangende opzeggingsvergoeding als de morele schade en de gevorderde bedragen dus kunnen worden toegekend, zij het dat niet wordt ingegaan op de vordering tot uitvoerbaarheid bij voorraad;
- nv Wolters Kluwer Belgium gehouden is de kosten van het geding te dragen, met inbegrip van de gevorderde rechtsplegingsvergoeding van € 2.000,00.

3. Nv Wolters Kluwer Belgium kan zich niet akkoord verklaren met dit vonnis en tekent hoger beroep aan. In haar beroepsakte vordert zij haar hoger beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren, het bestreden vonnis te hervormen en de oorspronkelijke eisen van bvba Ann De Winne & Co af te wijzen als ongegrond. In ondergeschikte orde vordert zij opnieuw de door de eerste rechter toegekende schadevergoeding te herleiden tot een redelijk bedrag dat overeenstemt met een opzegtermijn van 6 maanden, zijnde € 8.575,94. Tot slot vraagt zij in ieder geval bvba Ann De Winne & Co te veroordelen tot de kosten van

beide aanleggen, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding begroot op € 2.200,00 per aanleg.

Volgens haar werd zij door de eerste rechter ten onrechte veroordeeld tot:

- het betalen van verwijlinteressen en schadevergoeding uit hoofde van de factuur 2009/06/088 (m.b.t. *Mémento Social II/2008*);
- betaling van het volledige bedrag aan gemiste inkomsten voor het mislopen van de vertaling van *Mémento Social II/2009*;
- betaling van een vervangingsinkomen dat overeenstemt met een vergoeding voor 1 jaar uit hoofde van de onrechtmatige beëindiging van de samenwerking met bvba Ann De Winne & Co;
- betaling van een morele schadevergoeding.

4. Bvba Ann De Winne & Co besluit tot de afwijzing van het hoger beroep en de volledige bevestiging van het bestreden vonnis. Tevens vraagt zij nv Wolters Kluwer Belgium te veroordelen tot de kosten van het geding, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding eerste aanleg en hoger beroep, begroot op € 2.000,00 resp. € 2.200,00.

beoordeling

1. de vordering van geïntimeerde met betrekking tot de factuur van 15 juni 2009

De factuur, ten bedrage van € 8.971,85, uit hoofde van de vertalingen van de '*Mémento Social 2008/II*' werd uitgeschreven op 15 juni 2009 en uiteindelijk slechts betaald op 10 juli 2010, dus meer dan een jaar na factuurdatum.

Appellante beweert dat ze deze factuur protesteerde, doch met de eerste rechter is het hof van oordeel dat dit protest geïntimeerde niet tegenstelbaar is. Appellante verwijst naar haar e-mail van 17 augustus 2009. Los van de vaststelling dat deze 'protest e-mail' door appellante (als handelaar) laattijdig (meer dan twee maanden na factuurdatum) werd verzonden en enkel betrekking heeft op het btw-bedrag doch niet op de gefactureerde prestaties, dient te worden vastgesteld dat deze e-mail naar een verkeerd e-mailadres verzonden werd. Op de andere voorliggende stukken komt onmiskenbaar een ander e-mailadres van geïntimeerde voor. Appellante bewijst dan ook niet dat haar – laattijdig – protest geïntimeerde bereikt heeft. Er kan derhalve geen sprake zijn van enige aanvaarding van dit protest in hoofde van geïntimeerde.

In die omstandigheden oordeelde de eerste rechter volkomen terecht dat geïntimeerde gerechtigd is op de door haar gevorderde verwijlrenten en schadevergoeding (zoals vrijwillig herleid).

Wat dit onderdeel betreft kan het bestreden vonnis alvast bevestigd worden.

2. de vordering van geïntimeerde met betrekking tot de beweerde onrechtmatige opzegging

2.1. De eerste rechter kan eveneens gevolgd worden waar hij oordeelde dat appellante allerminst te goeder trouw handelde toen ze de overeenkomst met geïntimeerde na een samenwerking van 26 jaar abrupt, zonder enige motivering, zonder dat appellante ooit opmerkingen maakte over de door geïntimeerde geleverde prestaties en zonder enige opzeggingstermijn in acht te nemen, opzegde, niettegenstaande er contractueel geen opzeggingstermijn bedongen was.

De uitvoering te goeder trouw (art. 1134 lid 3 BW) van verbintenissen van onbepaalde duur impliceert immers o.m. dat de schuldenaar zijn schuldeiser (die moet weten dat de verbintenis eenzijdig verbreekbaar is) de gelegenheid en de tijd geeft om een andere schuldenaar te vinden of minstens om een vergelijkbare toestand tot stand te brengen. Wanneer deze verplichting niet wordt nagekomen, is er sprake van een wanprestatie die door de schuldeiser kan worden ingeroepen om ze, in het kader van een aansprakelijkheidsdebat, te laten beteugelen mits hij kan bewijzen dat ze hem schade heeft veroorzaakt (L. Cornelis, Algemene Theorie van de Verbintenis, Antwerpen, Intersentia Rechtswetenschappen, 2000, nr. 639).

Door de overeenkomst in de gezegde omstandigheden te beëindigen maakte appellante zich dus schuldig aan contractuele wanprestatie.

2.2. De vordering van geïntimeerde bestaat uit volgende drie onderdelen.

(1) inkomenschade

De overeenkomst werd opgezegd op 10 juni 2009. Uit de stukken blijkt dat er inderdaad reeds zeer concrete afspraken gemaakt waren rond de vertaling van het Sociaal Zakboekje 2009/2 in juli-augustus 2009 en dat geïntimeerde ook haar vakantie gepland had in functie van deze vertaling (zie ook mail van geïntimeerde d.d. 13 mei 2009 en de mail van 14 mei 2009 van de medewerkster van prof. dr. W. Van Eeckhoutte). Deze afspraken waren weliswaar gemaakt met de medewerksters van prof. dr. W. Van Eeckhoutte, doch dit was kennelijk gebruikelijk. Geïntimeerde had in mei 2009 ook al het programma van Kluwer

66007

ontvangen betreffende de voorbereiding van het Sociaal Zakboekje 2009/2. Ze mocht er terdege van uitgaan dat ze de vertaling van het Sociaal Zakboekje 2009/2 voor haar rekening zou nemen en dat ze dus de daaraan verbonden normale inkomsten zou verwerven. Ze had op dat ogenblik allerminst moeten verwachten dat appellante de samenwerking na 26 jaar zou stopzetten. Appellante was ook niet meer in de mogelijkheid op die korte termijn (vlak voor de zomervakantie) in een vervangingsinkomen te voorzien.

De inkomensschade ingevolge de onmogelijkheid om het Sociaal Zakboekje 2009/2 te vertalen werd door de eerste rechter correct (*ex aequo et bono*) begroot op het bedrag dat geïntimeerde normaliter had kunnen factureren voor de vertaling van dit Sociaal Zakboekje 2009/2.

Wat deze schadepost betreft wordt het eerste vonnis bevestigd.

(2) vervangende opzeggingsvergoeding

De samenwerking tussen appellante en (de rechtsvoorganger van) geïntimeerde duurde 26 jaar. Dit vertegenwoordigt, zoals de eerste rechter terecht aanhaalt, meer dan de helft van een normale beroepsloopbaan van een natuurlijk persoon.

Anderzijds was de samenwerking wel beperkt tot twee 'opdrachten' per jaar (van telkens een twintigtal pagina's per opdracht) en kan het hof er redelijkerwijze van uitgaan dat geïntimeerde ook nog voor andere opdrachtgevers/uitgevers werkt (zie ook de uitprint van haar website).

In die omstandigheden kan aan geïntimeerde een vervangende opzeggingsvergoeding worden toegekend ten belope van een half jaar vergoeding, hetzij € 8.579,44. Een periode van zes maanden was voor geïntimeerde voldoende geweest een andere opdrachtgever (voor een gelijkwaardig werk) te vinden.

Dit onderdeel van de vordering van geïntimeerde is slechts deels gegrond.

(3) morele schadevergoeding

Anders dan de eerste rechter is het hof van oordeel dat aan geïntimeerde geen morele schadevergoeding toekomt. Zij bewijst immers niet dat zij – rechtspersoon zijnde – enige morele schade heeft geleden.

Dit onderdeel van de vordering is ongegrond.

3. besluit

Het bestreden vonnis wordt bevestigd (1) wat betreft de toegekende verwijlrenten en conventionele schadevergoeding uit hoofde van factuur 2009/06/088 en (2) wat betreft de toegekende schadevergoeding uit hoofde van inkomensschade. De aan geïntimeerde toegekende vervangende opzeggingsvergoeding wordt thans herleid tot € 8.579,44 en de door geïntimeerde gevorderde vergoeding uit hoofde van morele schade wordt afgewezen als ongegrond.

Aangezien de fout in hoofde van appellante weerhouden blijft en het hoger beroep slechts deels gegrond is, moet zij worden beschouwd als de principieel in het ongelijk gestelde partij. Omdat evenwel de beide partijen omtrent enig geschilpunt in het ongelijk zijn gesteld, dient het bedrag van de aan geïntimeerde toekomstige rechtsplegingsvergoeding te worden verminderd tot € 1.100,00 overeenkomstig artikel 1017, alinea 4 van het gerechtelijk wetboek.

OP DIE GRONDEN,

HET HOF,

recht doende op tegenspraak,

gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Verklaart het hoger beroep toelaatbaar, doch slechts deels ongegrond.

Bevestigt het bestreden vonnis, met dien verstande dat de aan geïntimeerde toegekende vervangende opzeggingsvergoeding herleid wordt tot € 8.579,44 (meer de door de eerste rechter toegekende intrest) en met dien verstande dat de door geïntimeerde gevorderde vergoeding uit hoofde van morele schade thans wordt afgewezen als ongegrond.

Verwijst appellante in de kosten van de beroepsinstantie, die aan haar zijde niet dienen te worden begroot daar zij haar ten laste blijven, en aan de zijde van geïntimeerde vereffend worden op € 1.100,00 rechtsplegingsvergoeding.

Aldus gewezen door de **EERSTE KAMER** van het hof van beroep te Gent, zetelende in burgerlijke zaken, samengesteld uit:

D. FLOREN, kamervoorzitter;

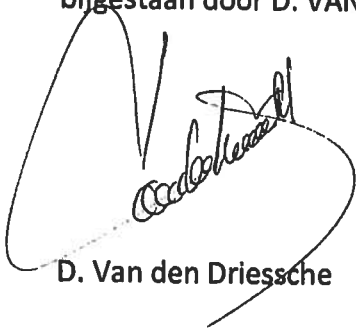
L. TAVERNIER, raadsheer;

O. DE VEL, raadsheer,

66009

en uitgesproken door de voorzitter van de kamer in openbare terechtzitting op **TWEE OKTOBER TWEEDUIZEND EN VEERTIEN**,
bijgestaan door D. VAN DEN DRIESSCHE, griffier.

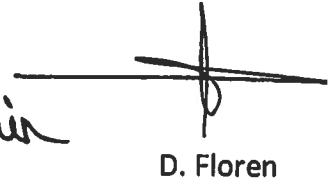
D. Van den Driessche

O. De Vel

L. Tavernier

D. Floren

